Lietas Nr. C15315312
Lietas arhīva Nr. CA-0182-14/7

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā, 2014.gada 19.decembrī

Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese D.Baltā
tiesneses R.Knabe, A.Misiuna
ar sēdes sekretāri I.Kizilovu

piedaloties prasītājas pārstāvei, advokātei Ilzei Jankevičai
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS DNB Banka prasībā pret /pers. C/ un /pers. D/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. C/ un /pers. D/ apelācijas sūdzību par Jelgavas tiesas 2013.gada 29.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja AS DNB banka iesniedza Jelgavas tiesā prasības pieteikumu pret atbildētājām /pers. C/ un /pers. D/ par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā tiek norādīti turpmāk minētie apstākļi un argumenti.

AS DNB banka kā aizdevēja un atbildētāja /pers. C/ kā aizņēmēja 2007.gada 28.novembrī noslēdza kredīta līgumu Nr.8443/7H32, saskaņā ar kuru /pers. C/ izsniegts aizdevums 50496,49 *euro,* noteikti procenti - 5,689% gadā par faktisko kredīta summas izmantošanas laiku no izsniegtās un bankai neatmaksātās kredīta summas. Aizdevums bija jāatmaksā, veicot vienādus ikmēneša pamatsummas un procentu maksājumus katra mēneša 10.datumā. Kredīta summas atmaksas sākuma datums noteikts 2008.gada 25.marts, atmaksas beigu datums - 2032.gada 27.novembris.

2007.gada 28.novembrī AS DNB banka un /pers. D/ noslēdza galvojuma līgumu Nr.8443/7H32-3 un ķīlas līgumu Nr.8443/7H32-2, lai nodrošinātu no kredīta līguma izrietošo saistību izpildi, nodrošinot saistību ar /pers. D/ piederošu nekustamo īpašumu /adrese/.

Kopš 2011.gada 11.aprīļa kredīta ņēmēja nepildīja saistības, maksājumu kavējums pārsniedza 60 dienas. Prasītāja, izmantojot kredīta līgumā pielīgtās tiesības, 2012.gada 11.maijā nosūtīja atbildētājām brīdinājumu, pieprasot pirmstermiņa saistību izpildi līdz 2012.gada 21.maijam. Saistības netika izpildītas. Kopējais parāds bankai uz 2012.gada 3.aprīli ir Ls 36265,59 (51601,28 *euro*), kas sastāv no neatmaksātās kredīta summas – Ls 33568,32 (47763,42 *euro*), nesamaksātiem procentiem par kredīta summas izmantošanu par periodu no 2011.gada 11.aprīļa līdz 2012.gada 9.aprīlim – Ls 2025,90 (2882,59 *euro*) un līgumsoda Ls 671,37 (955,27 *euro*).

Saskaņā ar kredīta līguma II daļas 10.1.apakšpunktu aprēķināts līgumsods Ls 1502,36 (2137,67 *euro*) par noteikto maksājumu termiņa nokavējumu par periodu no 2008.gada 25.janvāra līdz 2012.gada 2.aprīlim, kas nepārsniedz 2% no neatmaksātās kredīta summas. Prasītāja lūdz piedzīt līgumsodu Ls 671,37 (955,27 *euro*).

Pamatojoties uz Civillikuma 1278., 1290., 1304., 1319., 1326., 1587., 1692., 1698., 1702., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1759.panta pirmo punktu., 1765., 1934., 1943. un 1945.pantu prasības pieteikumā tiek lūgts:

- piedzīt no /pers. C/ par labu prasītājai neatmaksāto aizdevuma pamatsummu Ls 33568,32 (47763,42 *euro*), aizdevuma lietošanas procentus līdz 2012.gada 9.aprīlim Ls 2025,90 (2882,60 *euro*), līgumsodu Ls 671,37 (955,27 *euro*), kopā Ls 36265,59 (51601,29 *euro*);
- atzīt prasītājai tiesības par laiku līdz pilnīgai sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no nesamaksātās kredīta summas Ls 33568,32 (47763,42 *euro*);
- atzīt prasītajai tiesības gūt apmierinājumu no ieķīlātā īpašuma /adrese/, pārdodot nekustamo īpašumu izsolē;
- ja no /pers. C/ nav iespējams piedzīt parādu vai tas ir piedzīts daļēji, piedzīt no /pers. D/ par labu prasītājai atlikušo parādu;
- piedzīt no atbildētājām prasītājas labā visus tiesāšanās izdevumus.

Paskaidrojumos par prasību atbildētājas /pers. C/ un /pers. D/ (1.sējuma lietas 71.-76.lapa) norādīja, ka celto prasību neatzīst. Norādīja uz pielīgto procentu nesamērību, tādēļ tie samazināmi, ievērojot labas ticības principu. Norādīja, ka atbildētājas nostādītas nelabvēlīgā situācijā dēļ neizdevīgā un draudīgā ekonomiskā stāvokļa. Uzskata, ka ieķīlātās mantas ir tās, kas jau atbild par saistību, nav bijis iespējas apspriest aizdevuma un galvojuma līgumus, tāpēc saskatāma nevienlīdzība. Norādīja, ka aizdevuma saistība ir standartlīgums. Atbildētājas atsaucas uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma regulējumu. Norādīja, ka līgums neparedz atbildētājām tiesību vienpusēji atkāpties no līguma, kas ir netaisnīgi.

Prasītāja 2013.gada 15.aprīlī iesniegusi prasības pieteikuma precizējumus, samazinot prasījumu daļā par procentiem, lūdzot no atbildētājām piedzīt procentus Ls 1686,47 (2399,63 *euro*) par periodu no 2011.gada 11.aprīļa līdz 2012.gada 28.maijam (lietas 1.sējuma 90.lapa).

Jelgavas tiesā prasītājas pārstāve /pers. E/ paskaidroja, ka prasītāja aizdevuma lietošanas procentus beigusi rēķināt 2012.gada 9.aprīlī (lietas 1.sējuma 117.lapa).

Ar Jelgavas tiesas 2013.gada 29.aprīļa spriedumu prasība apmierināta.

Tiesa nosprieda: piedzīt no /pers. C/ par labu AS DNB banka neatmaksāto aizdevuma pamatsummu Ls 33568,32, aizdevuma lietošanas procentus līdz 2012.gada 9.aprīlim Ls 1686,47, līgumsodu Ls 671,37, tiesas izdevumus Ls 658,16, piedziņu vēršot uz /pers. C/ naudas līdzekļiem, kustamu mantu, nekustamo īpašumu, kā arī ieķīlāto nekustamo īpašumu – dzīvokļa īpašumu /adrese/, kadastra numurs /numurs A/, piederošu /pers. D/, kas ieķīlāts par labu AS DNB banka; piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. C/, piedzīt no /pers. D/ par labu AS DNB banka neatmaksāto aizdevuma pamatsummu Ls 33568,32, aizdevuma lietošanas procentus līdz 2012.gada 9.aprīlim Ls 1686,47, līgumsodu Ls 671,37, tiesas izdevumus Ls 658,16; noteikt AS DNB banka tiesības saņemt par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) 6% gadā no piespriestās, bet neatmaksātās aizdevuma pamatsummas; noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pirmās instances tiesa no lietā iesniegtā 2007.gada 28.novembra kredīta līguma Nr.8443/7H32 un tā grozījumu Nr.1, Nr.2 un Nr.3

kopijām konstatējusi aizdevuma saistību starp AS DnB NORD Banka un /pers. C/, nodibinot pušu piešķirto aizdevuma summu 43296,49 *euro*, kas ar grozījumiem palielināta līdz 50496,49 *euro*, par procentu likmi 5,689%, par aizdevuma atmaksas termiņu - 2032.gada 27.novembris. Tiesa konstatējusi no maksājuma uzdevuma, ka aizdevums izsniegts.

Tiesa atzinusi, ka noslēgtais kredīta līgums ar attiecīgajiem grozījumiem vērtējams kā aizdevuma līgums un par līguma būtiskām sastāvdaļām noslēgts atbilstoši Civillikuma prasībām, nav apstrīdēts, līdz ar to ir saistošs līgumslēdzējpusēm, ka pušu tiesiskās attiecības apspriežamas no aizdevuma līguma tiesiskajām attiecībām.

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1587., 1934., 1753. un 1946.panta pirmo daļu.

Izvērtējot lietā atmaksas grafiku, parāda summas aprēķinu, izsniegtā un atmaksātā kredīta pamatsummas uzskaitījumu, aprēķināto un samaksāto procentu uzskaitījumu, pirmās instances tiesa norādījusi, ka minētie pierādījumi apstiprina neatmaksātā aizdevuma apmēru, neatmaksāto procentu apmēru, kā arī atmaksātās summas. Tiesa neapšaubīja aprēķinu, kā arī to, ka pieļauts samaksas kavējums, jo kredīta atmaksas kavējums pārsniedza 60 dienas.

Tiesa norādījusi, ka atbildētājas pilnīgu aizdevuma apmaksu nav pierādījušas, jo samaksa, pēc Civillikuma 1838.panta noteikumiem, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Tiesa atzinusi prasītājas tiesības izbeigt līgumu pirms termiņa sakarā ar saistību izpildes kavējumu, jo kredīta līguma II daļas 10.5.apakšpunktā tādas tiesības piešķirtas un maksājumi pēc līguma apstiprina, ka pieļauts līguma pārkāpums, nokavējums sācies no 2010.gada septembra.

Tiesa izvērtējusi prasītājas 2012.gada 11.maija brīdinājumu, kurā pieprasīta pilnīga saistību izpilde, paziņots par vienpusēju atkāpšanos no līguma (lietas lapa 31-33).

Jelgavas tiesa, norādot, ka sakarā ar daļēji apmaksāto kredītu prasītāja precizējusi aizdevuma procentu parādu, kas apstiprinās ar parāda summas aprēķinu, izsniegtā un atmaksātā kredīta pamatsummas uzskaitījumu, aprēķināto un samaksāto procentu uzskaitījumu, secinājusi, ka aizdevuma procentu parāds pieprasīts par laiku līdz prasītāja atkāpusies no līguma. Tiesa atzinusi, ka prasītāja pamatoti pēc līguma izbeigšanas saņemtās summas ieskaitījusi aizdevuma procentu dzēšanai, jo saņemtie maksājumi ieskaitīti maksājuma parādā, kurš visvairāk apgrūtina - procentu parādā, kuram iestājies termiņš, tādējādi to vērtējot, kā atbildētāju interesēs izdarītu samaksas ieskaitījumu.

Tādējādi tiesa atzinusi neatmaksātā aizdevuma Ls 33568,32 un procentu par aizdevuma lietošanu parāda Ls 1686,47 piedziņu.

Tiesa norādījusi, ka ar kredīta līguma II daļas 10.1.apakšpunktu apstiprinās pielīgtais, ka par maksājuma grafikā noteikto maksājumu atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu, aizņēmējam ir pienākums maksāt līgumsodu 0,3% apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu.

Atsaucoties uz Civillikuma 1716., 1717. un 1720.pantu un norādot, ka līgumsoda maksāšanas pienākums iestājies pašu atbildētāju saistību neizpildes rezultātā, tiesa uzskatījusi, ka uz prasības celšanas brīdi prasītājas pieprasītā līgumsoda aprēķins nav pretējs Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam, un tiesai nav pamata apšaubīt šādu aprēķinu, tas ir samērīgs attiecībā pret pamatparādu. Tiesa norādījusi, ka līgumsoda aprēķinam atbildētājas iebildumus nav cēlušas, kā arī nav apstrīdējušas to. Tā kā līgumsods pieprasīts par laiku līdz prasītāja vienpusēji atkāpusies no līguma noteikumiem, tiesa uzskatījusi, ka tiesas secinājums nav pretējs arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.pantā noteiktam par pārmērīgām soda sankcijām.

Norādot, ka prasītāja pierādījusi pamatparāda, procentu un līgumsoda prasījumu pamatotību un saistības nav pildītas pienācīgi, pieļauts nokavējums, tad tiesa atzinusi prasītājas prasījumu par neatmaksāto aizdevumu Ls 33568,32, procentu par aizdevuma lietošanu parāda Ls 1686,47 un līgumsoda Ls 671,37 piedziņu par pamatotu, ievērojot Civillikuma 1590.pantu, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Attiecībā uz atbildētāju iebildumiem, ka pielīgtā aizdevuma procentu likme ir nesamērīgi augsta un neatbilst labas ticības principam, tādējādi samazināma, pirmās instances tiesa, atsaucoties uz kredīta līgumā I daļā norādīto, uz galvojuma līgumā norādīto, secinājusi, ka pušu attiecības ir vērtējamas, piemērojot ne tikai Civillikuma normas, bet arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas, kas bija spēkā pušu attiecību rašanās brīdī.

Tiesa atsaukusies uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešo daļu, kas noteic, ka *līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājiem*. Tāpat uz minētā likuma 6.panta trešajā daļā norādīto, ka par netaisnīgiem uzskatāmie līguma noteikumi, to starpā, noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu (likuma redakcija spēkā saistības rašanās laikā).

Pirmās instances tiesa norādījusi, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta otrās daļas 5.punkts, kurā noteikts, ka *līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām,* jātulko sistēmiski ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta ceturto daļu. Saskaņā ar šo normu izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.257 „Noteikumi par patērētāja kreditēšanas līgumu," kas bija spēkā aizdevumu izsniegšanas brīdī līdz 2008.gada 1.septembrim, kuru 11.1.punktā noteikts, ka *kreditēšanas līgumā ietverama informācija par gada procentu likmi*, kā arī 11.9.punktā noteikts, ka *kreditēšanas līgumā ietverama informācija par atbildību par līgumsaistību pārkāpumiem*.

Tādējādi tiesa secinājusi, ka gada procentu likmes un līgumsoda iekļaušana līgumā atbilst gan Civillikumam, gan Patērētāju tiesību aizsardzības likumam, un tā esamība līgumā pati par sevi nav netaisnīgs līguma noteikums. Tiesa uzskatījusi, ka tiesiskajās attiecībās, sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu, par vispārēju principu tiesībās ir atzīstams soda samērīguma princips, kas arī vērtējams tiesas ieskatā atbilstoši vispārējām normām.

Atsaucoties uz Civillikuma 1.pantā noteikto labas ticības principu, tiesa norādījusi, ka taisnības un saprātīguma kategorijām jāatbilst samērīgumam, tāpēc Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktā noteiktais netaisnīgums un neatbilstība, kas rada neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētajam, var izpausties vienīgi līgumsoda lielumā. Tāpat tiesa norādījusi, ka no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normām izriet, ka ne katrs neapspriests līguma noteikums ir atzīstams par netaisnīgu. Tulkojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.pantu pēc teleoloģiskās tiesību normu iztulkošanas metodes un apskatot Padomes Direktīvas 93/13 EEK „Par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos" preambulu, tiesa secinājusi, ka likumdevējs ir vēlējies aizsargāt patērētāju kā vājāku darījuma pusi pret pakalpojuma sniedzēju ļaunprātīgu pilnvaru izmantošanu un tiesību samazināšanu patērētājam, tātad arī pret nesamērīga līgumsoda prasījumiem. Tāpat tiesa nesecinājusi, ka no minētā neizriet, ka likumdevēja griba bijusi pavisam atbrīvot patērētāju no atbildības līgumsaistību pārkāpumu gadījumos.

Pieprasīto līgumsodu Ls 671,37 tiesa novērtējusi kā samērīgu un taisnīgu, kā arī attiecībā uz aizdevuma lietošanas procentu noteikumu ietveršanu kreditēšanas līgumā tiesa nav saskatījusi nekādus atbildētāju kā patērētāju tiesību pārkāpumus.

Attiecībā uz atbildētāju paskaidrojumos norādīto, ka pielīgtā aizdevuma procentu likme ir nesamērīgi augsta un neatbilst labas ticības principam, tādējādi samazināma, tiesa uzskatījusi, ka šādi iebildumi nav pamatoti papildus jau norādītā Patērētāju tiesību aizsardzības likuma kontekstā, arī ņemot vērā, ka līgumā noteiktā procentu likme par aizdevuma lietošanu pat nepārsniedz Civillikumā noteikto likumisko procentu likmi 6% gadā (Civillikuma 1756.pants), kā arī to, ka puses vienojušās par šādu aizdevuma procentu likmi un likums aizdevuma procentu samaksu nosaka par pienākumu (1756.,

1753.,1759.,1946.pants). Tiesa norādījusi, ka Civillikums nosaka tiesas tiesības parādnieka atsvabināšanā no parādniekam neizdevīgām sekām, kas iestājušās nokavējuma gadījumā, bet kredīta līgumā noteiktie 5,689% gadā pielīgti par aizdevuma lietojumu, ne nokavējumu.

Tiesa uzskatījusi, ka vienpusēja līguma uzteikuma tiesība, pie apstākļiem, ka kavējums pārsniedz 60 dienas, nav vērtējama kā netaisnība atbildētāju kā patērētāju interesēm, kas pasliktinātu atbildētāju stāvokli, jo arī atbildētājam ir pienākums saistību izpildīt labā ticībā, un šajā gadījumā līguma uzteikšana ir atbildētāju interesēs, jo procentu samaksas pienākums iestājas tikai līdz līguma izbeigšanas brīdim, ne kā pielīgts, kā arī soda sankcijas netiek pārmērīgi rēķinātas un audzētas, jo prasītājai, neizbeidzot līgumu, būtu tiesības piemērot līgumā noteikto līgumsodu līdz bezgalībai. Jelgavas tiesa norādījusi, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likuma kontekstā aizņēmējs pieļāvis būtisku līguma pārkāpumu, jo maksājumi kavēti ilgāk par 60 dienām (Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.^{1} panta ceturtās daļas 1.punkts) un šajā gadījumā līguma vienpusēja izbeigšana no kreditora puses vērtējama kā samērīga rīcība attiecībā pret šādas tiesības neizmantošanas sekām.

Tā kā prasība celta prasības kārtībā, ne bezstrīdus kārtībā, tiesa norādījusi, ka atbildētāju atsauce uz Civilprocesa likuma noteikumiem par tiesvedību saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu nav pamatota.

Norādot, ka ekonomiskā krīze valstī, darba algas neesamība vai samazinājums nevar būt par pamatu parādnieka atbrīvošanai no atbildības saistību pildīšanai, jo tie ir objektīvi kritēriji, kuru riskiem pakļauti visi gan kredītņēmēji, gan kredītdevēji, tiesa uzskatījusi, ka kredītņēmējam, uzņemoties saistības, arī pašam pienākums kritiski izvērtēt savas iespējas segt kredītsaistības vai galvot par kredītsaistībām, uzņemoties atbildēt parādnieka vietā.

Tādējādi Jelgavas tiesa atzinusi, ka prasītāja pierādījusi atbildētāju pienākumu atbildēt prasītājai par saistībām norādītajā apmērā, jo tiesīga vienošanās jāpilda.

Tiesa secinājusi no ķīlas līguma ar grozījumiem, ka kredīta līguma saistības nodrošinātas ar atbildētājas /pers. D/ nekustamā īpašuma dzīvokļa īpašuma /adrese/ķīlu, kas nostiprināta kā hipotēka zemesgrāmatā.

Nodibinot, ka 2007.gada 28.novembrī starp prasītāju un atbildētāju /pers. D/ noslēgts galvojuma līgums Nr. 8443/7H32-2, ar kuru atbildētāja /pers. D/ uzņēmusies pienākumu atbildēt pilnā apjomā par aizņēmējas /pers. C/ saistībām pret kreditoru kā pats parādnieks un atteikusies no tiesībām prasīt, lai kreditors ar piedziņu vispirms vēršas pie aizņēmēja, Jelgavas tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1702.pantu, atzinusi prasītājas tiesības prasīt parādu no atbildētājas /pers. D/ gadījumā, ja parāda piedziņa nav iespējama no aizņēmējas /pers. C/, kā no saistību pastiprinājuma izrietošas atbildības, kā to lūdz prasītāja.

Norādot, ka piedziņa no galvotāja izdarāma, ja piedziņa nav iespējama no galvenā parādnieka un ķīla, kas ieķīlāta prasītājas prasījuma nodrošināšanai pieder galvotājai un likums nosaka, ka kreditors var meklēt apmierinājumu no ieķīlātas lietas un prasīt tās pārdošanu (Civillikuma 1319.pants), Jelgavas tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1304. un 1367.pantu, norādījusi, ka ķīla nodibināta ar līgumu un ierakstīta zemesgrāmatā, un neatkarīgi no tā, ka parāds piedzenams no galvenā parādnieka, kurš nav ķīlas īpašnieks, lai arī spriedumā izpildes līdzekļi nav norādāmi, tiesa atzinusi, ka šajā gadījumā spriedumā nosakāma piedziņas vēršana uz ieķīlāto nekustamo īpašumu.

Jelgavas tiesa nodibinājusi no Uzņēmumu reģistra ziņām prasītājas nosaukuma maiņa uz AS DNB banka.

Par minēto spriedumu atbildētājas /pers. C/ un /pers. D/ iesniegušas apelācijas sūdzību, norādot, ka pārsūdzēto spriedumu uzskata par nepamatotu, prettiesisku un atceļamu turpmāk minēto argumentu dēļ.

Tiesa nav ievērojusi Civilprocesa likuma 93.panta, 97.panta pirmās un trešās daļas noteikumus un pieņēmusi spriedumu uz vienas puses izklāstītiem argumentiem.

Iepazīstoties ar līgumiem, bija jākonstatē, ka to noteikumi ne tikai ir prettiesiski, jo neatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām, bet arī atzīstami par spēkā neesošiem no to noslēgšanas brīža.

Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astotajai daļai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst bez apspriešanas piedāvāt patērētājam noslēgt tādus līgumu noteikumus, kas atbilstoši minētajam likumam pārkāpj pušu vienlīdzības principu vai ir uzskatāmi par netaisnīgiem. Bija nepieciešams izvērtēt prasītājas līgumu noteikumu atbilstību tiesību normām, un kādos gadījumos vienlīdzības princips tiek uzskatīts par pārkāptu un līguma noteikumi – par netaisnīgiem.

Izvērtējot konkrētās lietas apstākļus, redzams, ka kredīta līguma noteiktais līgumsods ir neproporcionāli liels, salīdzinoši ar Civillikuma 1765.pantu, ka kredīta līguma II daļas 10.4.apakšpunktā noteiktais līgumsods – 10% no neatmaksātās kredīta summas par saistību neizpildi saskaņā ar maksājumu grafiku, vai pārkāpjot citus līguma īpašos nosacījumus, ir neproporcionāli liels, kā arī šis kredīta līguma noteikums ir neskaidrs, jo no līguma redakcijas nav skaidrs, par kādiem pārkāpumiem tas var tikt piemērots un vai tas ir vienreizējs maksājums, vai tiek aprēķināts par katru pārkāpuma gadījumu, vai katru dienu, kad iespējami pastāv šāds pārkāpums.

Kredīta līguma 10.5.apakšpunkts, kas piešķir bankai tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt pirmstermiņa aizdevumu atmaksu, un uzliek aizņēmējam pienākumu pildīt prasības 20 darba dienu laikā no attiecīga paziņojuma nosūtīšanas dienas, bija jāvērtē kā netaisnīgs vadoties no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma trešās daļas 8.punkta (tā sūdzībā norādīts), jo aizdevējam piešķirtās tiesības nav samērīgas ar aizņēmēja pieļauto saistību pārkāpumu, kā rezultātā aizņēmēju nostāda neizdevīgākā situācijā.

Līguma noteikumi netika apspriesti, diskutēti un mainīti pirms līgumu slēgšanas. Vadoties no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektajā daļā ietvertās prezumpcijas, ņemot vērā, ka prasītāja veic darījumus uz tipveida līguma pamata, līguma parakstīšana pati par sevi nerada pamatu pieņēmumam, ka līguma noteikumi apspriesti.

Ņemot vērā, ka netika izskaidroti līguma noteikumi un to neizpildīšanas sekas, kā arī atbildētāju speciālo zināšanu trūkums izmantots, lai piedabūtu noslēgt netaisnīgos līgumus, apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata šos darījumus par spēkā neesošiem no noslēgšanas brīža.

Apelācijas sūdzības iesniedzējas atsaucas arī uz Civillikuma 1440. un 1592.pantu.

Apelācijas sūdzībā tiek lūgts prasību noraidīt.

Rakstveida paskaidrojumos par apelācijas sūdzību prasītāja norādījusi (lietas 1.sējuma 229.-231.lapa), ka sūdzību uzskata par nepamatotu un noraidāmu turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Atbildētāju atsauce uz Civillikuma 1765.pantu ir nepamatota, jo pants regulē procentu, nevis līgumsoda apmēru. Sūdzībā nav vērtēts un pamatots, kā izpaužas kredīta līgumā noteiktā līgumsoda neproporcionalitāte.

Līgumsods Ls 1502,36 aprēķināts saskaņā ar kredīta līguma II daļas 10.1.apakšpunktu, turklāt prasītāja lūgusi piedzīt līgumsodu samazinātā apmērā – tikai 2% no neatmaksātās kredīta summas, t.i., Ls 671,37 (995,27 *euro*). Tādējādi prasītāja līgumsodu nav aprēķinājusi saskaņā ar kredīta līguma II daļas 10.4.apakšpunktu. Līdz ar to sūdzībā norādītais par kredīta līguma minētā apakšpunkta noteikumu nav attiecināms uz lietu, jo prasītāja šo kredīta līguma II daļas 10.4.apakšpunktu pret atbildētājām nepiemēro.

Tiesa spriedumā līguma noteikumus vērtējusi, vadoties arī no patērētāju tiesību aizsardzības viedokļa un strīda risinājumā nav piemēroti netaisnīgi līguma noteikumi.

Par tiesībām vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt pirmstermiņa aizdevuma atmaksu, prasītāja paskaidrojumos norādījusi, ka pievienojas pirmās instances tiesas pamatojumam un ņem vērā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.SKC-115/2012 paustai atziņai, ka „(...) aizliegums vienpusēji atkāpties no līguma pastāv tad, ja pretējā puse (patērētājs) nepārkāpj līguma

noteikumus (...)."

Paskaidrojumos norādīts, ka sūdzībā atsauce uz Civillikuma 1440.pantu ir nepamatota, jo atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai sūdzībai nav pievienots neviens pierādījums, kas pierādītu, ka atbildētājas līgumu parakstījušas maldībā, ar viltu vai spaidiem.

Līgumi noslēgti atbilstoši Civillikuma 1403.pantam, un prasītāja pret atbildētājām nav piemērojusi nevienu netaisnīgu līgumu noteikumu vadoties no patērētāju tiesībām.

Prasītājas ieskatā sūdzībā nepamatoti dota atsauce uz Civillikuma 1592.pantu, jo ar līgumiem netiek veicināts nekas pretlikumīgs, netikumīgs vai negodīgs.

Prasītāja lūdz apelācijas sūdzību noraidīt.

Ar Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2014.gada 24.aprīļa lēmumu ierosināta apelācijas tiesvedība un lieta nolikta izskatīšanai (lietas 1.sējuma 234.lapa).

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzējas /pers. C/ un /pers. D/ nav ieradušās atkārtoti. Par tiesas sēdi 2014.gada 10.decembrī pulksten 15.00 paziņots likumā noteiktā kārtībā 2014.gada 28.oktobrī (lietas 2.sējuma 5.lapa).

No apelācijas sūdzības iesniedzējas /pers. C/ lietā 2014.gada 5.decembrī saņemts iesniegums ar lūgumu atlikt lietas skatīšanu sakarā ar darba specifiku (2014.gada 26.novembra rīkojums par komandējumu no 2014.gada 4.decembra līdz 18.decembrim) (lietas 2.sējuma 7., 8.lapa).

Civillietu tiesu kolēģija noskaidroja, ka atbildētājai /pers. C/ pasta sūtījums RR439715123LV ar tiesas pavēti tika piegādāts laicīgi 2014.gada 3.novembrī (www.pasts.lv/lv/kategorija/sutijumu_sekošana/?id= RR439715123LV), bet rīkojums par komandējumu izdots tikai 2014.gada 26.novembrī, līdz ar to atbildētāja /pers. C/, vēloties piedalīties tiesas sēdē, bija tiesīga paziņot par to darba devējam, ievērojot jau identisku situāciju ar neierašanos iepriekšējā tiesas sēdē (lietas 1.sējuma 239., 240.lapa).

Apelācijas sūdzības iesniedzējas /pers. D/ neierašanās attaisnojošie iemesli tiesai nav zināmi. Pasta sūtījums uz atbildētājas /pers. D/ deklarēto dzīvesvietu: /adrese/, atgriezts tiesai ar piezīmi: „adresātu nesastapu mājās, atstāts aicinājums" (lietas 2.sējuma 6.lapa). Tā kā tiesas dokumenti atbildētājai /pers. D/ piegādāti pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.[1] panta pirmo daļu uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas ar pasta sūtījumu.

Noklausoties prasītājas pilnvarotās personas advokātes Ilzes Jankevičas viedokli, Civillietu tiesu kolēģija nolēma apelācijas sūdzības iesniedzēju neierašanos atzīt par neattaisnotu un izskatīt lietu bez atbildētāju /pers. C/ un /pers. D/ klātbūtnes.

Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotā persona advokāte Ilze Jankeviča prasību uzturēja atbilstoši prasības pieteikumam un tā precizējumiem, apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

Izvērtējot prasītājas pilnvarotās personas paskaidrojumus, pārbaudot lietas materiālus un pamatojoties uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā, Civillietu tiesu kolēģija secina, ka apelācijas instances tiesā izskatāmā AS DNB banka prasība pret /pers. C/ un /pers. D/ par parāda piedziņu ir pamatota un apmierināma.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesai jāizskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

Vadoties no minētās procesuālās tiesību normas, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka lietas izskatīšanas robežas apelācijas instances tiesā ir nosakāmas pēc uzturētā prasības pieteikuma pret atbildētājām, pārsūdzētā sprieduma atkarībā no apelācijas sūdzības satura.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu *fakti, kas konstatēti pirmās instance tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.*

Apelācijas sūdzībā netiek apstrīdēti pirmās tiesas konstatētie fakti, ka AS DnB NORD Banka, tagad DNB banka, un atbildētāja /pers. C/ 2007.gada 28.novembrī noslēdza kredīta līgumu Nr.8443/7H32, saskaņā ar kuru prasītāja izsniegusi atbildētājai aizdevumu 43296,49 *euro* ar procentu likmi 5,689% gadā un ar atmaksas termiņu - 2032.gada 27.novembris, ka saskaņā ar 2008.gada 10.janvāra, 2008.gada 10.aprīļa un 2009.gada 27.jūnija noslēgtiem grozījumiem Nr.1, Nr.2 un Nr.3 2007.gada 28.novembra kredīta līgumā Nr.8443/7H32 aizdevuma summa palielināta līdz 50496,49 *euro*, ka 2007.gada 28.novembrī starp prasītāju un atbildētāju /pers. D/ noslēgts galvojuma līgums Nr.8443/7H32-2, ar kuru atbildētāja /pers. D/ uzņēmusies pienākumu atbildēt pilnā apjomā par aizņēmējas /pers. C/ saistībām pret kreditoru kā pats parādnieks, ka 2007.gada 28.novembrī starp prasītāju un atbildētāju /pers. D/ noslēgts ķīlas līgums Nr.8443/7H32-2 un 2008.gada 10.aprīļī ķīlas līguma grozījumi, saskaņā ar kuriem /pers. D/ ieķīlājusi sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese/visu ķīlas ņēmēja prasījumu nodrošināšanai, kas izriet no ķīlas ņēmēja un /pers. C/ starpā noslēgtā kredīta līguma Nr.8443/7H32 un tā grozījumiem.

Apelācijas sūdzībā netiek apstrīdēti pirmās tiesas konstatētie fakti, ka pieļauts aizdevuma atmaksas un procentu maksājumu kavējums, ka 2012.gada 11.maijā prasītāja nosūtījusi atbildētājām brīdinājumu ar paziņojumu, ka banka vienpusēji atkāpjas no kredīta līguma, ka aizdevuma procentu parāds pieprasīts par laiku līdz prasītāja atkāpusies no līguma, ka pēc prasības celšanas prasītāja precizējusi aizdevuma procentu parāda apmēru, saņemtos maksājumus pēc vienpusējas atkāpšanās no līguma ieskaitot aizdevumu procentu dzēšanai, ka neatmaksātā aizdevuma summa ir 47763,42 *euro* un neatmaksātie aizdevuma lietošanas procenti par laiku līdz 2012.gada 9.aprīlim ir 2399,63 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu *ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.*

Izskatot konkrēto AS DNB banka prasību par neatmaksātā aizdevuma pamatsummas 47763,42 *euro*, aizdevuma lietošanas procentu par laiku līdz 2012.gada 9.aprīlim 2399,63 *euro* un līgumsoda 955,27 *euro,* kas izriet no 2007.gada 28.novembra kredīta līguma Nr.8443/7H32 ar vēlākiem grozījumiem, piedziņu no /pers. C/ un /pers. D/, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka Jelgavas tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai, atkārtoti to neizklāstot.

Izvērtējot apelācijas sūdzības argumentus, Civillietu tiesu kolēģija secina, ka apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nav pamatoti.

Apelācijas instancē pusēm ir strīds par līgumsodu.

Lietā no pušu paskaidrojumiem izriet, ka netiek apstrīdēts fakts, ka atbildētāja /pers. C/ kā kredītņēmēja ir atzīstama par patērētāju, bet prasītāja AS DNB banka - par pakalpojuma sniedzēju, ka noslēgto līgumu noteikumiem jāatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām.

No apelācijas sūdzības satura Civillietu tiesu kolēģija secina, ka atbildētājas kredīta līguma II daļas 10.4.apakšpunkta noteikumus par līgumsodu uzskata par neapspriestu, netaisnīgu un spēkā neesošu.

Kredīta līguma II daļas 10.4.apakšpunktā pielīgts - ja kredītņēmējs neizmanto kredītu (tā daļu) līgumā noteiktajam mērķim vai pārkāpj līguma īpašos noteikumos vai neveic maksājumus saskaņā ar grafiku ilgāk kā 60 (sešdesmit) dienas, kredītņēmējs maksā bankai līgumsodu 10% apmērā

no neatmaksātās kredīta summas.

Kā redzams no prasības pieteikuma satura un prasītājas paskaidrojumiem par apelācijas sūdzību, prasītāja līgumsodu aprēķinājusi, to samazinot, atbilstoši kredīta līguma II daļas 10.1.apakšpunktam, nevis 10.4.apakšpunktam.

Ņemot vērā, ka pirmās instances tiesa piedzenamo līgumsodu nav vērtējusi atbilstoši kredīta līguma II daļas 10.4.apakšpunktam, tāpat ņemot vērā, ka prasītāja šo kredīta līguma noteikumu pret atbildētājām nepiemēro, Civillietu tiesu kolēģijai saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu nav pamata šī līguma noteikumus vērtēt atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām (lietas izskatīšanas robežas).

Līdz ar to atbildētāju norādītie iebildumi sūdzībā, ka pirmās instances tiesa nav ievērojusi Civilprocesa likuma 93.panta, 97.panta pirmās un trešās daļas noteikumus, nav pamatoti.

Apelācijas sūdzībā atbildētājas norādījušas, ka kredīta līgumā noteiktais līgumsods ir neproporcionāli liels salīdzinoši ar Civillikuma 1765.pantu.

Prasītāja līgumsodu 955,27 *euro* aprēķinājusi atbilstoši kredīta līguma II daļas 10.1.apakšpunktam par kredīta līgumā atrunāto maksājumu kavējumu kredīta līguma darbības laikā par periodu no 2008.gada 25.janvāra līdz 2012.gada 2.aprīlim, kas nepārsniedz 2% no neatmaksātās kredīta summas, un pamatojoties uz Civillikuma 1716., 1717. un 1722.pantu.

Savukārt Civillikuma 1756.pants noteic likumisko procentu apmēru par naudas summas lietošanu vai kavējumu, kas nav attiecināms uz līgumsodu, jo likumisko procentu uzdevums atbilstoši procentu jēdzienam (Civillikuma 1753.pants) ir nodrošināt ienākumus, ko dod kapitāls arī pie parāda samaksas nokavējuma.

Atbilstoši tiesību doktrīnā izteiktajai atziņai procentu kā atlīdzības par sveša kapitāla lietošanas atvēlējumu vai atdošanas kavējumu galvenā funkcija ir nodrošināt tirgus ekonomikai raksturīgo ekvivalenci, kas ietver pieņēmumu, ka kapitāls parasti nes augļus. Procentiem nedrīkst piedēvēt soda raksturu un jaukt to ar procentos izteiktu līgumsodu. Nokavējuma gadījumā procentu maksāšanas pienākums iedarbojas kā pamudinājums parāda ātrākai nokārtošanai" (*skat. Torgāns K. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. TNA, Rīga, 2006, 145.lpp.).*

Līdz ar iepriekš minēto Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka sūdzības iesniedzēju atsauce uz Civillikuma 1765.pantu, vērtējot līgumsoda apmēru, nav pamatota.

No lietā kredīta atmaksas un procentu samaksas grafika (lietas 1.sējuma 25.-30.lapa), parāda aprēķiniem (lietas 1.sējuma 39., 40.-41., 42.-45., 46.-53., 91., 92.-93., 94.-97., 98.-105.lapa) redzams, ka atbildētāja /pers. C/ regulāri kavējusi maksājumus un maksājusi prasītājas aprēķināto līgumsodu līguma darbības laikā.

Lietā nav strīda, ka kredīta atmaksas kavējums pārsniedzis 60 dienas.

Augstākās tiesas Civillietu departaments 2014.gada 28.februāra spriedumā civillietā Nr.SKC-29/2014 secinājis, atsaucoties uz Augstākās tiesas 2013.gada apkopojumā „Tiesu prakse līgumsodu piemērošanā" 25. un 73.lpp. norādīto, ka tiesām, izskatot pret patērētajiem celtās prasības par līgumsoda piedziņu, ir jāņem vērā parādnieka kā patērētāja īpašais statuss un tiesību aktos ietvertais tiesību aizsardzības regulējums. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punkts un 5.panta otrās daļas 5.punkts norāda uz tiesas pienākumu vērtēt, vai līgumā nav noteikts neproporcionāli liels līgumsods un līguma noteikumi, nostādot patērētāju neizdevīgā stāvoklī, nav pretrunā ar labas ticības principu. Tāpat tiesām jāapsver minētā likuma 6.panta trešās daļas 11.punkta piemērošana.

Jelgavas tiesa, līgumsodu, kas aprēķināts atbilstoši kredīta līguma II daļas 10.1.apakšpunkta noteikumiem un nepārsniedz 2% no neatmaksātās kredīta summas, vērtējusi gan atbilstoši Civillikuma 1.pantā ietvertajam labas ticības principam, gan Patērētāju tiesību aizsardzības likuma aspektā, secinot, ka tas ir samērīgs attiecībā pret pamatparādu 47763,42 *euro*.

Arī Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka pieprasītais līgumsods 955,27 *euro* ir samērīgs attiecībā pret pamatparādu, tāpat ar kavējuma ilgumu un ar saistību nepienācīgas izpildes rezultātā potenciāli iespējamiem zaudējumiem. Tas nenostāda atbildētājas neizdevīgā stāvoklī un būtiski neapgrūtina parāda samaksu. Pieprasītais līgumsods ir taisnīgi un samērīgi ierobežots līdz 2 % no pamatparāda summas, ņemot vērā, ka par maksājumu kavējumu netiek prasīti likumiskie nokavējuma procenti par laiku, kad prasītāja vienpusēji atkāpusies no kredīta līguma.

Norādāms, ka Civillikuma 1716.panta trešā daļa redakcijā, kas ir spēkā no 2014.gada 1.janvāra, noteic, ka *līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.*

Lai arī pušu līgumattiecību laikā un laikā, par kuru aprēķināts līgumsods, minētā tiesību norma nebija spēkā, tomēr Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka minētā norma ar dinamiskās iztulkošanas metodes palīdzību ļauj pārbaudīt izdarītā secinājuma pareizību par to, kāds līgumsods būtu uzskatāms par taisnīgu.

Civillietu tiesu kolēģija nepiekrīt apelācijas sūdzības iesniedzēju viedoklim, ka kredīta līguma II daļas 10.5.apakšpunkta noteikums bija jāvērtē kā netaisnīgs.

Civillikuma 1589.pants noteic, ka *vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.*

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 8.punkts noteic, ka *līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas atļauj ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam vienpusēji atkāpties no līguma, izņemot gadījumu, kad tāda iespēja ir nodrošināta arī patērētājam, vai atļauj ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam izbeigt beztermiņa līgumu bez brīdinājuma.*

Kredīta līguma II daļas 10.5.apakšpunktā pielīgta prasītājas tiesība vienpusēji atkāpties no līguma un prasīt no kredītņēmēja pirmstermiņa līguma saistību izpildi, ja: 1) kredītņēmējs neizmanto kredītu kredīta mērķim un/vai apzināti sniedz (ir sniedzis) bankai nepatiesas ziņas; 2) kredītņēmējs ilgāk kā 30 dienas neveic vai neveic pilnā apmērā maksājumus saskaņā ar grafiku; 3) kredītņēmējs nepilda kādu no līguma I daļas īpašajiem noteikumiem; 4) kāda saskaņā ar nodrošinājuma līguma ieķīlātā īpašuma vērtība ir būtiski samazinājusies un kredītņēmējs nav izpildījis līguma II daļas 9.4.punkta noteikumus, vai arī tas ir gājis bojā.

Prasītāja lietā nav apstrīdējusi, ka noslēgtais kredīta līgums ir standartlīgums.

Ar Patērētāju tiesību aizsardzības centa 2009.gada 13.oktobra lēmumu Nr.23-lg uzdots prasītājai pārtraukt pildīt ar patērētājiem noslēgtajos līgumos tāda paša satura līguma noteikumus kā līguma 10.5.4.apakšpunkts (http://www.ptac.gov.lv/upload/ptac_lemumi/2009/23-lg_dnb_nord_banka_13.10.2009._izraksts.pdf).

Kā redzams no kredīta līguma II daļas 6.punkta, arī kredītņēmējam šai līgumā ir pielīgta tiesība pirms termiņa izbeigt līgumu. Tādējādi atkāpšanās no līguma iespēja ir nodrošināta arī atbildētājai /pers. C/, kas dod pamatu secināt, ka līguma nosacījumi ir vienlīdzīgi abām līgumslēdzējpusēm.

Civillietu tiesu kolēģija secina, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas, atsaucoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 8.punktu, nav ņēmušas vērā Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1]panta pirmās daļas 3.punktu, kas noteic, ka *kredīta devējam nav tiesību*

pieprasīt patērētājam, kas nav pieļāvis būtisku līguma pārkāpumu, izsniegta kredīta pirmstermiņa atmaksu. Atbilstoši minētā likuma 8.[1]panta ceturtās daļas 1.punktam *par būtisku līguma pārkāpumu šā panta izpratnē uzskatāma kredīta atmaksas vai procentu samaksas maksājumu kavēšana ilgāk kā par 60 dienām vai biežāk kā trīs reizes gada laikā, katru reizi ilgāk par 30 dienām.*

Saskaņā ar Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktu *parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis: kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.*

Augstākās tiesas Senāts 2012.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.SKC-115/2012 norādījis, ka aizliegums vienpusēji atkāpties no līguma pastāv tad, ja pretējā puse (patērētājs) nepārkāpj līguma noteikumus.

Izvērtējot kredīta līguma nosacījumus par kredīta atmaksu, minēto kredīta atmaksas un procentu samaksas grafiku (lietas 1.sējuma 25.-30.lapa), parāda aprēķinus (lietas 1.sējuma 39., 40.-41., 42.-45., 46.-53., 91., 92.-93., 94.-97., 98.-105.lapa), veikto pārskaitījumu kopijas (lietas 1.sējuma 35., 36., 37., 38.lapa), Civillietu tiesu kolēģija secina, ka atbildētāja /pers. C/ ir pieļāvusi būtisku līguma pārkāpumu, jo kredīta atmaksas kavējums sācies jau no 2010.gada septembra, kas ir ilgāk par Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8[1].panta ceturtās daļas 1.punktā noteiktajām 60 dienām, kas deva prasītājai tiesības prasīt izsniegtā aizdevuma pirmstermiņa atmaksu.

Pastāvot nodibinātiem apstākļiem, nav pamata kredīta līguma noteikumus par prasītājas tiesībām vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt aizdevuma pirmstermiņa atmaksu traktēt kā netaisnīgus, jo, kā tika nodibināts, kredītņēmējai bija pielīgtas tiesības izbeigt līgumu pirms termiņa, tāpat kredītņēmēja uzņemtās saistības nav pildījusi ilgstoši, kas Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē ir uzskatāms par būtisku līguma pārkāpumu.

Civillietu tiesu kolēģija pievienojas prasītājas paskaidrojumos norādītajam par apelācijas sūdzībā atsaucēm uz Civillikuma 1440. un 1592.pantu, ka atbildētājas, atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, nav iesniegušas pierādījumus tam, ka līgumus būtu parakstījušas maldībā, ar viltu vai spaidiem. Tāpat ņemot vērā nodibinātos apstākļus, Civillietu tiesu kolēģija nekonstatē, ka noslēgtie līgumi, to grozījumi veicina kaut ko pretlikumīgu, netikumīgu vai negodīgu.

Pastāvot šādiem apstākļiem, apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Tā kā noslēgtie līgumi atzīstami par tiesīgi noslēgtiem darījumiem, tad atbilstoši Civillikuma 1587.pantam tie uzliek *līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.*

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka prasītāja lietā pierādījusi atbildētāju pienākumu atbildēt par saistībām norādītajā apmērā saskaņa ar tiesīgi noslēgtajiem līgumiem. Līdz ar to atbilstoši iepriekš minētajām un Jelgavas tiesas spriedumā norādītajām tiesību normām piedzenams no /pers. C/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. D/, par labu AS DNB banka no 2007.gada 28.novembra kredīta un galvojuma līguma Nr.8443/7H32 ar vēlākiem grozījumiem izrietošais kopējais parāds 51118,32 *euro*, ko veido neatmaksātā aizdevuma pamatsumma 47763,42 *euro*, aizdevuma lietošanas procenti par laiku līdz 2012.gada 9.aprīlim 2399,63 *euro* un līgumsods 955,27 *euro,* piedziņu vēršot uz /pers. C/ naudas līdzekļiem, kustamu mantu, nekustamo īpašumu, kā arī ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra numurs /numurs A/, piederošu /pers. D/, kas ieķīlāts par labu prasītājai atbilstoši 2007.gada 28.novembra ķīlas līgumam Nr.8443/7H32-2 ar grozījumiem Nr.1.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu ir norādāmas prasītājas tiesības saņemt par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) 6% gadā no piespriestās, bet neatmaksātās aizdevuma pamatsummas.

Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa vispusīgi un objektīvi izvērtējusi visus lietas apstākļus, tādējādi pamatoti prasību apmierinājusi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo un otro daļu no atbildētājas /pers. C/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas /pers. D/, par labu prasītājai ir piedzenami tiesas izdevumi 936,48 *euro*, t.i., samaksātā valsts nodeva Ls 652,66 (lietas 1.sējuma 7.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 5,50 (lietas 1.sējuma 8.lapa).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta noteikumiem lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, 20,71 *euro* (lietas 1.sējuma 2., 236., 246., 2.sējuma 5., 12.lapa), kas atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta noteikumiem piedzenami no atbildētājām līdzīgi, no katras 10,36 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājām nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei no tā spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.- 434.pantu, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu AS DNB banka, vienotais reģistrācijas Nr.40003024725, no 2007.gada 28.novembra kredīta līguma Nr.8443/7H32 ar vēlākiem grozījumiem izrietošo kopējo parādu 51118,32 *euro*, ko veido neatmaksātā aizdevuma pamatsumma 47763,42 *euro*, aizdevuma lietošanas procenti par laiku līdz 2012.gada 9.aprīlim 2399,63 *euro*, līgumsods 955,27 *euro,* un tiesas izdevumus 936,48 *euro*, ko ieskaitīt kontā LV67RIKO0007920000011 AS DNB banka, kods RIKOLV2X, piedziņu vēršot uz /pers. C/ naudas līdzekļiem, kustamu mantu, nekustamo īpašumu, kā ieķīlāto nekustamo īpašumu/adrese/, kadastra numurs /numurs A/, piederošu /pers. D/, personas kods /personas kods/, kas ieķīlāts par labu AS DNB banka, vienotais reģistrācijas Nr.40003024725, saskaņā ar 2007.gada 28.novembra ķīlas līgumu Nr.8443/7H32-2 un grozījumiem Nr.1.

Piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. C/, personas kods /personas kods/, piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu AS DNB banka, vienotais reģistrācijas Nr.40003024725, kopējo parādu 51118,32 *euro*, ko veido neatmaksātā aizdevuma pamatsumma 47763,42 *euro*, aizdevuma lietošanas procenti par laiku līdz 2012.gada 9.aprīlim 2399,63 *euro*, līgumsods 955,27 *euro,* un tiesas izdevumus 936,48 *euro*, ko ieskaitīt kontā LV67RIKO0007920000011 AS DNB banka, kods RIKOLV2X.

Noteikt AS DNB banka, vienotais reģistrācijas Nr.40003024725, tiesības saņemt par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) 6% gadā no piespriestās, bet neatmaksātās aizdevuma pamatsummas.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus, no katras 10,36 *euro,* kas ieskaitāmi kontā ekonomiskās klasifikācijas kods 21499, saņēmējs Tiesu administrācija, NMR90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ. Nr.90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, uzliekot par pienākumu atbildētājām iesniegt Zemgales apgabaltiesā pierādījumus par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts ienākumos.

Spriedumu 30 dienu laikā var pārsūdzēt Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums - 2015.gada 2.janvāris.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese D.Baltā
Tiesneses R.Knabe
A.Misiuna